

Trip

landen van de Europese Gemeenschap een nogal verschillend beleid wordt gevoerd op dit punt. Is de Minister bereid ook de aspecten die ik met betrekking tot LPG noemde, in het inter-departementale overleg dat blijkbaar nog gaande is, te betrekken?

Op een vraag van de heer Zeevalking in de Tweede Kamer heeft de Minister geantwoord, dat de Regering bezig is met een gecoördineerde aanpak van het zwarte circuit. Mijn fractie – en anderen hebben daar ook op gewezen – acht dit een zaak van het aller-grootste belang. Nog afgezien van de vele hele en halve schandaaltjes die in het afgelopen jaar de perskolommen vulden, kan iedere Nederlander die wel eens met een paar andere Nederlanders spreekt, vaststellen dat belastingontduiking tot een nationale sport aan het verworpen is. De belastinginspecteurs hadden in ieder geval gelijk toen zij zich zorgen maakten over de fiscale moraliteit in ons land.

Ik begrijp best dat de bewindslieden er niet veel voor zullen voelen, ons vandaag uitvoerig te informeren over de precieze inhoud van de gecoördineerde aanpak van het zwarte circuit. Dat hoeft ook niet. Maar ik wil over één enkel aspect toch graag de mening van de Regering horen en dat betreft het vervolgingsbeleid. Belastingontduiking is in mijn ogen diefstal ten opzichte van die burgers die zich wel aan de wet houden. Zij moeten méér betalen wat anderen de fiscus te kort doen. De slechte fiscale moraliteit wordt, zo meen ik, in de hand gewerkt door het geringe aantal bestraffingen. De Minister heeft mij geantwoord, dat in 1976 in 14 gevallen gevangenisstraf of hechtenis is opgelegd, in 170 gevallen een geldboete en in 11 gevallen een combinatie van die straffen. In totaal werden dus in één jaar 195 overtreders van belastingwetten bestraft, althans zo heb ik het antwoord van de Minister begrepen. Is de Minister het met mij eens, dat dit aantal bijzonder laag lijkt te zijn tegen de achtergrond van de geschatte omvang van het zwarte circuit? En is hij bereid met zijn collega van Justitie te overleggen hoe ook in ons land – ik denk aan de strafmaat in de Verenigde Staten – op belastingontduiking vaker en strengere straffen kunnen worden gesteld?

Ik wacht graag het antwoord af van de Regering op de paar vragen die ik nog heb gesteld.

De heer **Vrouwenvelder** (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet de eerste

maal dat ik in deze ontzag inboezemende ruimte op dit gestoelte het woord mag voeren. Reeds eerder – u zult zich dat herinneren – mochten wij als leden van de provinciale staten van Zuid-Holland hier vergaderen. Er waren toen zelfs leden die van mening waren – en misschien zijn zij er nog – dat op grond van historische feiten, de provinciale staten van Zuid-Holland de enige rechthebbenden waren op het gebruik van deze zaal. Het moge zo zijn, maar nu ik ruim een jaar in het midden van u allen heb mogen vertoeven, zijn bij de zoëven door mij aangehaalde mening enkele culturele aspecten over het hoofd gezien, voor zover ik ze als zodanig mag aanduiden.

Ik heb mogen ervaren dat in dit college een heilig ontzag bestaat voor tradities en traditionele procedures. Ik ben geneigd, op grond van die stijlementen toch aan dit college een voorkeur te geven voor het gebruik van deze historisch bepaalde zaal.

Mijnheer de Voorzitter! Uw woordgebruik geeft mij er aanleiding toe, te zeggen dat u het niet over uw lippen zult kunnen krijgen, de Kamer te vertellen dat er een brief is binnengekomen. Nee, u gewaagt dan van het feit dat er een missive is binnengekomen.

Mijnheer de Voorzitter! Mij nu bepalend tot het belastingplan memoreer ik hier opnieuw – hoe kan het ook anders – het late tijdstip van behandeling. Ik zeg dat niet – althans niet namens de fractie die ik mag vertegenwoordigen – omdat wij het zo vervelend zouden vinden om tussen Kerstmis en Nieuwjaar te werken, maar omdat door de late indiening en daardoor de late behandeling – ook de vertraging in de Tweede Kamer heeft daarmee te maken – het hele vraagstuk van een redelijk overleg met het parlement in het algemeen en met deze Kamer in het bijzonder in het gedrang komt.

Wat wil dit college immers nog, nu ik heb gehoord dat velen met mij – mijn collega Terwindt heeft het bij de algemene politieke en financiële beschouwingen al gezegd – van mening zijn dat het financieringstekort eigenlijk toch al tot een bijna onaanvaardbaar maximum is opgelopen? Hoe kunnen wij ons dan nog uitspreken tegen bepaalde maatregelen? De Regering heeft dan immers in het geheel geen gelegenheid meer, op de een of andere wijze door aanvullende maatregelen nog tot een verantwoord financieringsplan te komen. De sporen van de haast zijn bovendien merkbaar in het hele belastingplan. Ik kom daarop straks bij de bespreking van enkele afzonderlijke wetsontwerpen nog terug.

Bovendien – ik kom op een volgend bezwaar – is het volkomen begrijpelijk dat uitvoerende diensten, en in dit geval vooral de belastingdiensten, niet wachten op een telefoontje van de griffie tot in de loop van de middag of de avond de mededeling komt dat u, mijnheer de Voorzitter, met de laatste hamerslag bepaalde wetsontwerpen hebt doen aannemen of verwerpen. Het is duidelijk dat goed georganiseerde diensten met de uitvoering reeds moeten beginnen, willen zij niet bij de uitvoering op 1 januari voor grote moeilijkheden komen te staan.

Dat blijkt ook het geval te zijn, want door de goede zorgen van een van de medeleden van deze Kamer ben ik in het bezit gekomen van een zogenaamde 'bijsluiters', die hij heeft ontvangen bij een aanslag voor de verhoogde motorrijtuigenbelasting op grond van een vervolgaangifte. Die bijsluiters – die was kennelijk niet zozeer voor zijn gezondheid bedoeld, als wel voor die van de fiscus – luidt: ten aanzien van het in bijgaande kaart van een vervolgaangifte vermelde bedrag aan belasting wordt het voorbehoud gemaakt – het doet ons als Eerste-Kamerleden deugd – dat het thans bij de Eerste Kamer der Staten-Generaal aanhangige wetsontwerp, houdende wijziging van de Wet op de motorrijtuigenbelasting en de Wet op het Rijkswegenfonds, tijdig tot wet zal worden verheven. Deze vorm van vooruitlopen begrijp ik wel – zeker als oud-ambtenaar – maar ik vraag de bewindslieden op grond waarvan zij de bevoegdheid meenden te hebben om tot verhoogde aanslagen over te gaan.

Ik kom tot een volgende algemene opmerking over het belastingplan. Wij hebben reeds in het mondeling overleg met de bewindslieden duidelijk te kennen gegeven dat wij van mening zijn dat, nu het systeem van meerjarenramingen voor de uitgaven langzamerhand op gang is gekomen en ondanks vele bedenkingen in de aanvang, ook van de bewindslieden, dit systeem toch wel vaste vorm heeft gekregen. Het is ook in een wettelijk voorschrift vastgelegd. Nu ontstaat er allengs meer behoefte om ook aan de ontvangstenkant over meer inzicht te beschikken. Ik heb in dat verband gewaagd van een soort meerjarig belastingplan. Ik heb er onmiddellijk aan toegevoegd dat ik begrijp dat daaraan bezwaren zijn verbonden, maar bezwaren zijn er per slot van rekening om uit de weg geruimd te worden.

Het heeft grote voordelen, als men ook op dit punt met meerjarige plannen komt. Het heeft voordelen, omdat

Vrouwenvelder

het dan pas mogelijk is, de uitgavenraming voor meer jaren te beoordelen. Men weet dan welke consequenties het op de middelensector heeft of zal moeten krijgen. Bovendien heeft het het voordeel dat door wijziging van het huidige systeem van elk jaar op het laatste nippertje belastingvoorzieningen bij elkaar halen meer rust en minder speculatie in het maatschappelijke beeld ontstaan. Voor een meerjarig belastingplan en zeker voor een meerjarige raming van de uitgaven voeren wij bij deze gelegenheid weer een pleidooi.

Ik zal nu enkele opmerkingen maken over de verschillende wetsontwerpen, te beginnen bij 15 090 betreffende tijdelijke maatregelen in afwachting van de besluitvorming over het rapport-Hofstra. Hierbij betrek ik wetsontwerp 15 341, dat betrekking heeft op een verlenging van enkele in het vorige wetsontwerp bedoelde maatregelen.

Tijdens het mondeling overleg hebben wij reeds te kennen gegeven dat wij het nut van de tijdelijke maatregel voor 1978 niet zo hoog taxeren, omdat met name door de algemene winstaf trek de grote inkomsten hiervan terecht komen bij de bedrijven met de grootste winsten. Hiermee wordt dus voor de bedrijven die verlies geven of juist op de rand van het nulrendement zitten, geen soelaas geboden.

Ik herinner de bewindslieden eraan dat zij op dat moment, evenals in de stukken, voor de tijdelijke maatregel voor 1978 het argument hebben gehanteerd van de gewekte verwachting. Ik heb hierbij al in het mondelinge overleg enige vraagtekens gezet. Als men dit argument te grote waarde toekent, komt de positie van het parlement, dus ook van de Eerste Kamer, op de helling te staan. De bewindsman heeft geantwoord dat er zekere verwachtingen zijn gewekt, als een voorstel is ingediend en dat ook het parlement hiermee rekening moet houden. Ik blijf van mening dat het als argument pro of contra aanvaarden of wijzigen, wat alleen aan de overzijde kan gebeuren, niet zo krachtig mag worden gesteld, als misschien bedoeld of onbedoeld in de stukken is gebeurd.

Ik kom nu te spreken over wetsontwerp 15 339. Ik heb reeds opgemerkt dat het belastingplan ons als aan de grens van het toelaatbare voorkomt. Ik heb de neiging hierbij de 100%-inflatiecorrectie te betrekken. Ik wil geen misverstand laten bestaan: ik stel duidelijk voorop dat inflatiecorrectie op zich zelf juist is. Als wij het namelijk in gemeen overleg eens zijn geworden

over de wijze van drukverdeling over de verschillende inkomensgroepen en er geen wijzigingen in de omstandigheden en/of opvattingen ten aanzien van de drukverdeling optreden, acht ik inflatiecorrectie volkomen normaal. Helaas is in dit geval wel sprake van wijziging in de omstandigheden. Daarom horen wij graag een uiteenzetting van de bewindslieden over de redenen waarom men niet in overweging heeft genomen, tot een gedeeltelijke inflatiecorrectie te besluiten met het oog op de gewijzigde omstandigheden.

Bij wetsontwerp 15 339 merk ik ook iets op over de bevrozing van de bejaardenafrek. Uit de toelichting hebben wij begrepen dat de bewindslieden zijn uitgegaan van de veronderstelling dat de in de laatste jaren getroffen maatregelen ten behoeve van bejaarden hun zoveel verlichting hebben gegeven dat eigenlijk aan een bejaardenafrek in het fiscale systeem de vraag naar de ratio ervan is komen te ontvallen. Zij hebben hierbij aangekondigd dat een nader onderzoek zal worden ingesteld, waarvan in de loop van 1979 de resultaten zullen worden gepubliceerd. Ik betreur toch een beetje dat hier een beleid wordt gevoerd dat is gebaseerd op veronderstellingen en niet op feiten.

Ten aanzien van wetsontwerp 15 340 – de motorrijtuigenbelasting – in welk verband ik al heb opgemerkt dat zij feitelijk al wordt ingevoerd, heb ik nog wel een opmerking die aansluit op een opmerking van de CDA-fractie, gemaakt in de Tweede Kamer en die hier vandaag ook geklonken heeft, namelijk of de bewindslieden, als er nog eens aanleiding zou zijn om met een wijziging van de motorrijtuigenbelasting te komen, wilden overwegen een zodanig systeem te kiezen waardoor een selectief gebruik van de auto werd bevorderd.

Nog even terugkomend op wetsontwerp 15 341, zou ik nog iets in het algemeen willen zeggen over het rapport-Hofstra. Er is wat onduidelijkheid ontstaan in de discussie, zowel in de Tweede als in de Eerste Kamer. Enerzijds is namelijk gesproken over het voornemen van de Regering om in 1979 met een rapport, een nota te komen, waarbij de gelegenheid zal worden geboden op indringende wijze te discussiëren met het parlement over de te treffen maatregelen. Op een andere plaats heb ik de toezegging van het kabinet gelezen om nog in 1979 met concrete voorstellen te komen, die gebaseerd zijn op het rapport-Hofstra. Wat kunnen wij in 1979 precies tegen moet zien?

Ik kom vervolgens op wetsontwerp 15 343 – de verhoging van de overdrachtsbelasting. Ik constateer hierbij, dat de mededeling, gedaan in de schriftelijke stukken, dat hier sprake is van een soort prijsaanpassing, mij niet geheel juist voorkomt. Immers, de prijsaanpassing heeft juist in de sector waar het hier om gaat eigenlijk al plaatsgevonden omdat een zelfde percentage achtereenvolgende jaren werd geheven over een steeds hoger bedrag. Juist de inflatie is naar ik meen in deze sector een koploper geweest, zelfs ver uitgaand boven het gemiddelde inflatiepercentage, waardoor de verhoging eigenlijk al automatisch heeft plaatsgevonden. Dan constateer ik dat een verhoging van 5% naar 6% op zich zelf weer een verhoging is van 20%.

Ik kom dan tot de wijziging van de Wet op de omzetbelasting – wetsontwerp 14 887 –, waarbij ik nog eens in het algemeen met nadruk zou willen opmerken, dat wij het belang van deze, zij het nog niet geheel volmaakte aanpassing aan de Europese wetgeving, dus de harmonisatie, inzien. Met dit wetsontwerp wordt een kleine, maar zeer nuttige stap in deze richting gedaan. Wij zouden met name willen vragen er zorg voor te dragen dat overleg met het parlement ook bij komende stappen op een verantwoorde en tijdige wijze wordt gevoerd. Wij spreken de wens uit dat op de weg naar harmonisatie wordt voortgegaan.

Ik heb nog een enkel detail over de invoering. Ik meen mij te herinneren van de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer, dat de Staatssecretaris heeft toegezegd uitvoerig, of althans behoorlijk overleg te zullen voeren over bepaalde uitvoeringsmaatregelen in verband met administratief-technische problemen die zouden kunnen rijzen. Denkt de Staatssecretaris dat overleg inderdaad te voeren en zo ja, op welke wijze?

De heer **Meuleman** (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het was niet eenvoudig na het gevoerde overleg in de vaste Commissie voor Financiën op 19 december jl. met de Minister, de Staatssecretaris en enkele ambtenaren nog vóór de Kerstdagen alles wat met spoedbestellingen thuis werd bezorgd door te nemen. Gelukkig hebben wij toch nog in alle rust het Kerstfeest mogen vieren. Ik hoop dat het voor alle kamerleden en ook voor de leden van de Regering het geval is geweest.

Het is nodig om het Christusfeest te gedenken: Christus als het licht der